

Nepenthes: problematika ochrany

Přátelství - spolek přátel Radek Kastner
[18.04.2008]
Aktualizováno [28.06.2009]

O: Nejurgentnější problém, který se týká ochrany tohoto rodu, je nejen problém rodového prostředí, prvotně kvůli praktickým problémům těžby dřeva a rozšíření zemědělství.

Malajsie - Kerangas (většinou N. albomarginata, N. ampullaria, N. rafflesiana)

Lokalita většinou N. albomarginata, NP Bako, Malajsie

Foto © Richard Pichl

Zatímco některé druhy toto narušení prostředí oceňují a další se jim díky tomu rást skvěle, zatímco ty druhy, které pro svou vegetaci vyžadují prostředí vrcholkové lesa, jsou pod tlakem a problémů se jim ve vytvářeném prostředí nedaří. Područní formy rodového prostředí tvoří stavba silnic, infrastruktury a domů.

Nepenthes nejsou adaptovány na půdy, tudíž jakmile jejich prostředí shoje, Nepenthes většinou trpí. Oheň se bohužel často používá i na jejich prostředí od lesa.

Globální změny klimatu budou mít, prozatím neznámý efekt na tyto rostliny. Zrůstající sucha bude například znamenat větší pravděpodobnost požárů.

Všechny druhy tohoto rodu se nacházejí na seznamu CITES Appendix II (příloha II), vyjma Nepenthes khasiana a Nepenthes rajah, které jsou zařazeny do seznamu CITES Appendix I (příloha I). Logika zařazení na tyto seznamy mi není zcela jasná! Všechny klasifikace je díky ICPS Imperiled Carnivorous Plant Species List (Seznam ohrožených druhů masožravých rostlin Mezinárodní organizace přátel masožravých rostlin, pozn. příloha).

Příkladem jednoho z nejvíce ohrožených druhů je Nepenthes clipeata a pro tuto rostlinu vytvořila ICPS (International Carnivorous Plant Society - Mezinárodní organizace přátel masožravých rostlin, pozn. příloha) záchranový program, ve kterém se snaží udržet tento druh a to minimálně v kultivaci.

Sbírání masožravých rostlin hraje opravdovou roli při záchraně těchto rostlin. Expertní přátelé mohou pracovat společně, aby zajistili reprezentaci extrakčních rostlin ve sbírkách. Pokud budou takovéto rostliny snadno

dostupn pro pěstování, budou mít botanick zahrady snadn pstp k těmto rostlinám a nebudou se snažit doplňovat a rozšiřovat sbírky sběrem z pstrody. Bohužel nkte pstitel masožravých rostlin jsou zapojeni do pytláctví a pašování těchto rostlin. Znovu a znovu slyšíme o tom, jak byly vzcn rostliny ukradeny z divočiny a tak jsou omezen populace rostlin ničeny dil a dil.

Opravdu uboh je, že nkte sbratel, aby doplnili sv sbírky, jsou schopni ukrást i herbář ov položky (t. j. mrtv jedince z rostlinách muzeí) vzácných druh.

Je zde nepebn množství- mezinárodních zdrojů Nepenthes a ty nabízejí velmi vzcn, zajmav druhy. Není ovšem vždy zcela jasn jejich zdroj a já bych celkem rid věděl, zda pisp-vají k ochraně tm, že pěstují rostliny, aby byly více pstp, nebo pisp-vají k pytláctví- zvyšováním zájmu o pěstování těchto rostlin. I když protentokrát doporučuji podvat se na úsilí Roberta Cantleyho (Borneo Exotics) na Sri Lance a jeho pstkladnou práci s Nepenthes pmi jejich pěstování.

Page citations:

Cantley, R., et al. 2004; Clarke, C. 1997, 2001; Hilton-Taylor, C. 2000; Rice, B. 2003c, 2006a; Schlauer, J. 2002; personal observations.

Revised: April 2007

Barry Rice, 2005

T: Radek Kastner

DODATEK

Jako dodatek článku o ochraně a ohroen lkovek naleznete níže na této stránce soubor fotografií, kter n Martin Dank z Univerzity Palackého v Olomouci na svých cestách po Borneu. Tentokrát na snímcích nevidíte dn lkovky, ale spíše jednu z pst-in, kter vrazn men tvář, charakter a intenzitu zalesnn Borneu intenzivn těžba dřeva a výstavba silnic. Podle Martina Danka jsou schopni mstn dřevorubci vytvořit bu "cestu" pralesem kvůli jednomu, dvěma stromům, kter mají vzcn a dobře zpeniteln dřevo.

Paradoxem je, že tato činnost ne vždy lkovkm vrazn kod- (nejde-li pst-mo o druhy epifytick), vzhledem že vytvořených prolukách, světlinách a podl vytvořených cest vzniká vhodn prostředí- pro mnoho lkovek.

Z dlouhodobého pohledu je to vjak problém zsadn, proto že díky odlesňování se postupn mn- podnebn- podmínky, mon intenzita srážek nebo vlhkost či teploty. Cel dopad není možno dnes zcela dobře odhadnout.

Horské lávky by neměly být tímto intenzivním způsobem a rozvoje zasaženy.

Obecně největší hrozbou je však pytláctví na lokalitách, pátá-padná velká pátá-rodná katastrofy a rozvoj průmyslu - hlad po pozemcích nebo znečištění prostředí.

Radek Kastner

Snímky z Bornea, z míst v blízkosti lávek

Foto © Martin Daněk